

INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING KASBIY MASLAHAT BERISH KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH

*Andijon davlat pedagogika instituti
dotsenti Matkarimov Akromjon Muxtorovich
Andijon davlat pedagogika instituti
magistranti G'aniboyeva Shoxista Zuxriddin qizi*

Annotatsiya. Mazkur maqolada bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy maslahat berish kompetentligini rivojlantirish masalalari innovatsion yondashuv asosida tahlil qilingan. Ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interaktiv metodlar va axborot-kommunikatsiya vositalaridan foydalanish orqali talabalarning kasbiy yo'naltirish va maslahat berish faoliyatiga tayyorgarligini oshirish yo'llari yoritilgan. Shuningdek, kasbiy maslahat berish kompetentligining tarkibiy qismlari va uni shakllantirishning metodik asoslari bayon etilgan.

Kalit so'zlar: innovatsion yondashuv, kasbiy kompetentlik, kasbiy maslahat, bo'lajak o'qituvchi, pedagogik texnologiyalar.

Kirish.

Zamonaviy ta'lim tizimida o'qituvchining kasbiy faoliyati nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarga to'g'ri kasb tanlashda yo'l-yo'riq ko'rsatish, maslahat berish va ularning shaxsiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlashni ham o'z ichiga oladi. Shu sababli bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy maslahat berish kompetentligini shakllantirish bugungi kunda dolzarb pedagogik muammolardan biri hisoblanadi[1]. Innovatsion yondashuv asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy maslahat berish faoliyatiga tayyorgarligini oshirish, ularning kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Kasbiy maslahat berish kompetentligining mazmuni. Kasbiy maslahat berish kompetentligi — bu o'qituvchining o'quvchilarga kasb tanlash jarayonida ilmiy asoslangan, psixologik va pedagogik jihatdan to'g'ri maslahat bera olish qobiliyatidir[2]. Ushbu kompetentlik quyidagi tarkibiy qismlardan iborat:

kasbiy yo'naltirishga oid nazariy bilimlar;
o'quvchilarning qiziqishi va qobiliyatlarini aniqlash ko'nikmalari;
muloqot va maslahat berish madaniyati;
psixologik-pedagogik tahlil qilish qobiliyati;
innovatsion metodlardan foydalana olish malakasi.

Bo'lajak o'qituvchilarda mazkur kompetentlikni shakllantirish ta'lim jarayonining muhim vazifalaridan biri hisoblanadi.

Innovatsion yondashuv ta'lim jarayonini yangicha tashkil etish, o'qitish metodlari va vositalarini takomillashtirishga asoslanadi [3]. Ushbu yondashuv bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy maslahat berish kompetentligini rivojlantirishda quyidagi imkoniyatlarni yaratadi: ta'lim jarayonini shaxsga yo'naltirish; mustaqil va ijodiy fikrlashni rivojlantirish; amaliy faoliyatga yo'naltirilgan mashg'ulotlarni tashkil etish; raqamli va interaktiv texnologiyalardan foydalanish. Natijada talabalar real pedagogik vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilishga o'rganadilar.

Kasbiy maslahat berish kompetentligini rivojlantirish metodlari Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy maslahat berish kompetentligini rivojlantirishda quyidagi innovatsion metodlardan foydalanish samarali hisoblanadi: muammoli ta'lim metodlari, keys-stadi (vaziyatli tahlil), rol o'yinlari va treninglar, loyihaviy faoliyat, elektron ta'lim platformalari va onlayn resurslar.

Mazkur metodlar talabalarning nazariy bilimlarini amaliy faoliyat bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiladi [4].

Innovatsion yondashuv asosida erishiladigan natijalar

Innovatsion yondashuv asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy maslahat berish kompetentligini quyidagi yo'nalishlarda rivojlantiradi: kasbiy faoliyatga bo'lgan motivatsiya oshadi; o'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatish ko'nikmalari shakllanadi; kasb tanlash jarayonida individual yondashuv amalga oshiriladi; pedagogik faoliyatda innovatsion fikrlash rivojlanadi [5].

XULOSA. Xulosa qilib aytganda, innovatsion yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy maslahat berish kompetentligini rivojlantirish ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interaktiv metodlar orqali tashkil etilgan mashg'ulotlar bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini mustahkamlaydi hamda ularni kelajakdagi pedagogik faoliyatga puxta tayyorlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining ta'lim tizimini rivojlantirishga oid qarorlari.
2. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. — Toshkent: O'qituvchi, 2016.
3. Sayidahmedov N.S. Pedagogik innovatsiyalar. — Toshkent: Fan, 2019.
4. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
5. Abduqodirov A.A., Begimqulov U.Sh. Ta'limda axborot texnologiyalari. — Toshkent, 2018.
6. Xoliqov A.A. Kasbiy yo'naltirish va pedagogik maslahat. — Toshkent: O'qituvchi, 2020.